

[Niels Hølvæg Petersen.]

Hvordan man nu end vil udlægge valutakrisen, så vil det nok være for optimistisk at tro, at den er den sidste, vi kommer til at opleve. Det ville være for optimistisk at regne med, at al uro forsvinder på grund af de erklæringer, der er fremkommet. Vi må med andre ord i vor hjemlige økonomi indrette os på fornyede vanskeligheder. Hvilken form de vil få, og hvornår de eventuelt kan komme, er det vel umuligt at sige, men situationen stiller under alle omstændigheder krav til os om at gøre, hvad vi kan for bedst muligt at imødegå eventuel ny spekulation og ny uro. At føre økonomisk politik i Danmark bliver efter dette en endnu mere bunden opgave, og det er ikke blevet nogen nemmere opgave efter den seneste tids begivenheder.

De indgreb, der præsenteres i dag, har også en finanspolitisk begrundelse. Både den økonomiske årsoversigt, konjunkturbarometrene og ikke mindst vismandsrapporten fra april påpeger, at der består en meget nærliggende risiko for et betydeligt efterspørgselspres i sidste halvår af 1969. Der kan ventes en stærkt øget økonomisk aktivitet med større produktion, større beskæftigelse, stor eksportstigning og større byggevirkksomhed. Alle de oplysninger, vi har i dag, peger i denne retning. Samtidig påpeges i vismændenes rapport betydningen af, at nødvendige finanspolitiske indgreb, hvis man beslutter sig for dem, sættes ind forholdsvist hurtigt. Finanspolitiske indgreb havde været nødvendige, selv om der ikke var kommet yderligere begrundelse til i form af valutatab og valutaspekulation.

Men billedet af dansk økonomi i dag er ikke billedet af en hensygnende, stagnerende økonomi, men tværtimod billedet af en økonomi i kraftig opgang, så kraftig opgang, at dette også rejser et problem. Hvis man undlod at sætte ind i tide over for den stærke efterspørgselsstigning, der kan ventes, ville det ikke være til gavn for vor konkurrenceevne og dermed for de fremtidige beskæftigelsesmuligheder. Uden indgreb risikerede vi at udvide forbruget så meget, at det ville hæmme eksportstigningen, forøge importen og yderligere sætte stærke prisstigninger i gang. Derfor anser vi indgrebene for nødvendige.

Diskontorforhøjelsen har som sagt en

valutamæssig begrundelse, men undgår selv sagt ikke at få indenlandske virkninger. De første har allerede vist sig i form af lavere obligationskurser. De øvrige vil vise sig siden i form af noget øgede omkostninger for erhvervene og en afdæmpning af aktivitetsforøgelsen. Når det er nødvendigt samtidig at sætte ind med en stramning i finanspolitikken, selv om der gennemføres en diskontorforhøjelse, som er nødvendig, er det, fordi det vil være aldeles uforsvarligt at lade pengepolitikken bære hele byrden. Gjorde man det, ville det tidspunkt, hvor pengepolitikken kunne aflastes og tilbagevenden til mere normale renteforhold komme på tale, blive skudt yderligere ud i fremtiden. Diskontorforhøjelsen og den finanspolitiske stramning kan ikke undgå at lægge en dæmper på den stærke aktivitetsstigning, men vil ikke, og det er ikke dens hensigt, sætte den i stå. Vi må vente en forøgelse af beskæftigelsen i de kommende måneder.

Jeg skal herefter vende mig til de foreslåede indgreb. Transportområdet kommer til at bære den store byrde ved denne stramning. Vægtafgiften på personvogne stiger med 80 pct. Det betyder stigninger for alle vogntyper, men størst stigninger for de tungere vogne. Vægtafgiften på varevogne, hyrevogne, lastbiler og busser stiger med 25 pct. Dette indbringer ca. 280 mill. kr. på årsbasis, for de øvrige kategorier ca. 70 mill. kr. Benzinprisen stiger med ca. 6 øre pr. liter; og det må skønnes at indbringe ca. 120 mill. kr. på årsbasis. Benzinprisernes forhøjelse slår igennem straks, medens vægtafgifterne som bekendt først hen på efteråret vil bidrage til stramningen; først til den tid skal de indbetales.

Videre foreslås det at afskaffe indregistrering på de såkaldte papegøjeplader. Papegøjevogne er, så vidt jeg ved, en særlig dansk opfindelse. Jeg kender ikke noget land, hvor man har en tilsvarende mellemform mellem personvogn og varevogn. Den har altid været et problem. Sikkerhedsmæssigt er det ikke nogen lykkelig løsning på grund af de blændede sideruder. Denne registreringsform vil for fremtiden forsvinde. Der bliver et valg mellem at købe rene personvogne eller varevogne, som til gengæld skal registreres med halv afgift, men som i videre omfang end hidtil vil kunne